

Idéer, förslag och önskemål

som kommit fram under visionsdialogerna våren 2015

Innehåll

Förord	3
Inledning	4
Interaktion mellan människor.....	4
Trygghet.....	5
Yttre miljö och estetiskt intryck	6
Miljöinsatser	7
Kommunikation, information och marknadsföring - locka hit fler	9
Planering, byggande och boende	10
Infrastruktur, resor och transporter	12
Utbildning och arbete	14
Skolor och förskolor.....	15
Omsorg och vård.....	16
Fritid, kultur och äventyr	17
Företagsamhet - god värdkommun.....	20
Planering - företagsetablering	22
Besöksnäring och turism	22
Planering för service och önskad kommersiell service.....	25
Demokrati och utveckling generellt.....	26
Kommunen som arbetsgivare.....	27
Idékoncept från medborgare	28

Förord

Det du håller i din hand är alla idéer, förslag och önskemål som kommit in i samband med det omfattande dialogarbete kommunen genomförde under februari till april 2015 för att ta fram Tierps kommuns nya vision för framtiden.

Vi hoppas att denna sammanställda skrift ska tjäna som inspiration till kommunens verksamheter och till alla medborgare, föreningar och organisationer.

Tack för det stora engagemanget!

Tierp oktober 2015

Bengt-Olov Eriksson
Kommunalråd

Yvette Axelsson
Kommunchef

Inledning

De samlade idéerna, förslagen och önskemålen har delats in under olika rubriker utifrån vad de handlar om. I de fall flera förslag har handlat om exakt samma sak har bara ett av dem tagits med. Vid rubrikerna är markerat i vilken/vilka av kommunens tre visionsarenor som idéerna, förslagen och önskemålen hör hemma. Sist i skriften finns två lite mer omfattande idékoncept från medborgare.

Människor i alla åldrar, från fyra till nittio år, har bidragit till denna skrift.

LIVSARENAN

Interaktion mellan människor

- För att få ihop ”livspusslet” för barnfamiljer kunde det finnas en funktion på kommunens hemsida för att t ex koppla ihop intresserade barnvakter med familjer som behöver extra hjälp. Föreningar kan ställa upp och få extra inkomster.
- ”Sockennytt” en uppskattad lokal skrift som kommer ut och där man får reda på vad som händer lokalt.
- Appar som kan underlätta vi-känslan: t ex program där man kan lägga in alla aktiviteter föreningarna har.
- Gör en bra fördelning av elevernas bakgrund på skolorna.
- Teknikutbildning och servicecenter där äldre och yngre kan sammanstråla och få hjälp med teknik alternativt hjälpa till med tekniken.
- För att stärka integrationen: drop-in-idrott, dvs vissa prova-på-tider (fungerar i många andra kommuner).
- Gemensamma aktiviteter för kommunen. T ex gemensamt midsommarfirande. För en gemensam identitet krävs gemensamma arrangemang.
- Integrera barn och äldre – främja mångfald.
- Gemensamma mötesplatser där möten mellan olika åldrar kan ske.
- Förskolor och äldreboenden/serviceboenden är integrerade för att bygga broar mellan generationerna.
- Flera grönområden, plättar för fotboll, plättar med is för unga. Gör det enklare för unga och gamla att mötas, att bara ta bollen och gå ut.
- En stor j-la återvändarfest. En fest så vi får tillbaka utflyttare.
- Jobba med integration.
- Gemensamma aktiviteter för service-/äldreboende och förskolor, exempelvis 4H-gårdens djur.

- Att fler kunde mötas i det lilla sammanhanget. Att våga bjuda in de nykomna i kommunen till gemenskap i våra hem och lära känna dem.
- Ta till vara möjligheter som de olika flyktinggrupperna bär med sig. Bra om samma samordnare som vi föreslagit för föreningar och näringsliv hjälper till med kontakterna.
- Alla invandrare får en värdfamilj.
- Använd biblioteken som mötesplatser i framtiden.
- Svårt att komma in i samhällslivet - satsa på värdfamiljer, kontaktpersoner och anordna rundresa i kommunen.
- Fler mötesplatser utanför idrotten.
- Ordna lära känna varandra träffar med mat från olika kulturer för att integrera.
- Skapa ett föreningarnas hus.
- Öka medvetenheten i mångfald, genus osv.
- Integrationsenhet (i kommunen) som tar hand om alla nyanlända.
- Kontaktcenter som ger mening för unga vuxna och ungdomar, samt att vuxna får tillgång till det.
- Utbyggd föräldrautbildning i en trappa efter ålder.

Trygghet

- Fler nattvandrare och poliser.
- Privata hyresbolag/ägare tar sitt ansvar med mer skötsamma hyresgäster. Grannar kan störa utan att hyresvärderna ingriper. Skapar otrygghet.
- Jag har varit mycket i Dalarna och Norrland åk dit på studieresa. Där har man gator med vägbelysning så om det bara är 2-3 hus. Jag vet vilka regler som gäller denna kommun. Människor från stora städer som har stugorna på landet är rädd för mörkret.
- Göra tillvaron säkrare och inte placera "alla" med missbruksproblematik på samma ort. Jag vill kunna gå hem sent en kväll utan att känna mig rädd.
- Drogförebyggande arbete.
- Mer gatlyktor.
- Fler poliser ute.
- Snabbare ambulans.

Yttre miljö och estetiskt intryck

- Levande centrum – tillgängligt, inbjudande, inglasat.
- Bygg ett centrum med parkmiljö, ett vackert torg som är samlingspunkt.
- Snygga till infarterna till orterna.
- Välkomstpaket till nyinflyttade med rundturer för att visa vår kvalitet.
- Fult med ogräs på kullar – åtgärda.
- Tierps köping: Fontän vid stationen, få bort all cement. Stänga av trafiken så bussarna inte går förbi stationskiosken. Flera kaféer, flera affärer, turistbyrå och turistboende.
- Städa så det inte ligger hundbajs överallt. Fler hundbajspåsar/tunnor.
- Stor modell av brunnslock från Tierps järnbruk vid alla infarter.
- Snygga upp i centrum och gör det mysigare och attraktivare.
- Fråga allmänheten om de kan tänka sig att hjälpa till att hålla orterna rena, plocka skräp etc.
- Röjas och städas på orterna.
- Kunna låna en skräpsamlare – en pinne med gripklo och svarta säckar och ta bort allt skräp som finns i buskar, på trottoarer. Helst redan på våren innan löven och bladen kommer.
- Att ni ser till att det är rent o snyggt på gator o vid byggnationer som det är nu ser det hemskt ut. Utanför Kommunhuset och Rådhusallén speciellt bakom kommunhuset och upp till Sveasalen även Centralgatan. Ska det bli inflyttning här bör det se snyggt o fint ut.
- Snygga upp i centrum och gör det mysigare och attraktivare. Den enorma grusplanen och gräsplätten bakom Hemköp ser bedrövlig ut. Renovera de hus på utsidan som tillhör kommunen så ser det genast attraktivare ut.
- Plantera träd i Tierp.
- Modigare – gör Tierps centrum mer öppet mer "färg".
- Finare och trevligare fasader kring tåget.
- Gör Möbeln snyggare mot tågsidan - ljussätt t ex.
- Riv fula gamla hus.
- Ta bort klotter.
- Stor modell av brunnslock från Tierps järnbruk vid alla infarter.
- Strövområden vid Tämnrån – utveckla!
- Helst ett bilfritt centrum i Tierp med en gågata där man inte heller cyklar utan leder cykeln. Ett enkelt café mitt emot ICA, fler banker och samlingsplatser.

- Plantera ätliga bär och fruktträd på kommunens gårdar, till allas glädje. Allmänna grillplatser med bänkar och bord som inte går att flytta.
- Bygga/gräva ut Tämnrån! Om man kunde få in lite vatten i köpingen. Så attraktivt det skulle vara!!
- Litet blomstrande torg framför stationshuset i Tierp (ta bort biltrafiken). Det är en promenad från vilken man gående når buss och tåg. Barnen leker i lekparken som ligger nära. Några ungdomar och pensionärer dricker kaffe och äter glass vid de mysiga borden under skogen av träd.
- Mysiga parker där alla kan träffas.
- Vackrare utemiljöer med blommor, fontäner, skulpturer och gågata.
- Fler mysiga promenadstråk. Svårt att hitta idag.
- Parker med dammar.
- Finnas träd att klättra i.
- Sköt vägarna och fyll igen hål.
- Sopa gator tidigare. Ohälsosamt med allt damm gruset ger upphov till.
- Stadsodling.
- Kolonilotter.

Miljöinsatser

- Mer skapade vattenmiljöer i tätorterna. Tillgängliggör de naturliga vattenmiljöerna.
- Samordnare eller dylikt som ser till att främja hållbart lokalt engagemang.
- Låt bli att bygga planerade parkeringsplatser inne i Tierp och öka busstrafiken till omkringliggande orter - då åker vi ju buss till tåget istället för bil.
- Att det byggs en ordentlig återvinningstation i köpingen.
- Sortera hushållssoporna så att de används för biogas.
- Inför sortering av matavfall. Erbjud hämtning av flera fraktioner hos villahushållen.
- Fler lättillgängliga sopsorteringsstationer/källsorteringsstationer
- Behövs även upplysning till alla som kastar sopor hur de skall sortera.
- Sopsortering. Grovsortering och det ska vara enkelt att bli av med saker. System för att återvinna dem.
- Återvinning vid kommunens arbetsplatser.
- Solpaneler på silosarna.

- Skaffa en miljövänlig "minibuss" som kör hela kommunen och inom tätorten till tex sjukhus, centrum, affärer, badplatser, arenan mm.
- Se till att det finns förnyelsebar el att köpa genom att anlägga t ex solceller och vindkraft.
- Bygg en biogasanläggning - för drivmedel.
- Fossilfri trafik, bussar och bilar. T o m Vi ska vara en bilfri kommun.
- Vind och vågkraft är utvecklingsmöjligheter för att få el till laddningsställena.
- Bioagasanläggning för rötning av allt organiskt avfall.
- Fler drivmedelsstationer.
- Kampanj som får folk att skräpa ner mindre.
- Solceller på taken på samtliga skolor, äldreboenden etc.
- Laddstolpar och miljövänligt bränsle på strategiska platser.
- Dagvattendammar och våtmarker som samtidigt är vackra rekreativmiljöer i alla orter så vi kan hantera skyfallen.
- Vacuumtoaletter (framförallt i nybyggda områden, men även i befintliga) - för en hållbar utveckling, tar hand om avfallet.
- Underhålla vatten- och avloppssystem.
- En "självproducerande" kommun. Vi producerar vår egen mat, och förnybar energi.
- Självförsörjande på el.
- Biogas som bussbränsle.
- Biodisel av rapsolja.
- Nya EPA-regler. Det är ett miljöproblem idag att man måste köra på varvstoppet i 30km/h med EPAn, det drar mycket mer bränsle än vad det skulle behöva.
- Miljövänliga drivmedel till kollektivtrafiken.
- Satsning på solenergi.
- Att Tierps kommun blir kännetecknat som Eco-kommun.
- Miljöcertifiering
- Återvinning på de kommunala arbetsplatserna.
- Minska matsvinnet på skolorna. Tänk till för att få barnen att äta mer.
- Klimatsmart mat i skolan.
- Mer ekologisk och vegetarisk skolmat.
- Ekologisk och när producerad mat till våra barn och boende.
- Rädda Vendelsjön - muddra.

- Åtgärdsplaner med tydliga mål om vad som ska uppnås årligen vad gäller skapande och värnande av vatten, rekreationsskog, tätortsnära natur m m för att få tillstånd en god bebyggd miljö och bättre folkhälsa.
- Stärka kommunens miljövänlighet, förutsättningar finns med bra kommunikationer.
- Elbilar
- Hålla rent i naturen.
- Bevara skogarna.
- Kommunen har aktivt personer som kommer och inspekterar på orterna. På så sätt blir samhällena finare utan sopor, skrot etc.

UTVECKLINGSARENAN

LIVSARENAN

AFFÄRSARENAN

Kommunikation, information och marknadsföring - locka hit fler

- En digital port in!
- Bättre marknadsföring om möjligheterna i kommunen – natur, kultur, ekonomi och företagande.
- Spränga silon, filma och lägg upp det på Youtube som en nystart på ett vackrare centrum.
- Ta hand om kråkan, utnyttja den som vi är kända för.
- Information som når alla även på andra språk än svenska.
- Flera årliga traditioner i själva köpingen (midsommarfirande, valborgsfirande).
- Nyinflyttade hälsas välkomna med stor välkomstfest.
- Skapa roliga event.
- Kommunen behöver hänga med i den tekniska utvecklingen av marknadsföringskanaler.
- Förbättra hemsidan så att det är tydligt vad som finns och händer i hela kommunen - optimera för medborgarna. Gör beslutsprocesserna tydligare, gör det lättare att vara delaktig och lyft fram allt det positiva kommunen gör.
- På kommunens hemsida – ha en karta, klicka på en ort och se hela utbudet (för nya), företag, nöjen, bussturer, tips, skolorna/studier etc.
- Tydligare elitsatsning på en idrott – synliggör kommunen.
- Kommunen behöver byta namn - Namnet Tierp som är samma som centralorten gör att allt blir koncentrerat dit. Jfr med Håbo kommun där man var klok att inte kalla det Bålsta kommun. Förslag på nytt namn - Skruven kommun.

Planering, byggande och boende

- I vår iver att växa och locka nya invånare får vi inte glömma eller förstöra det som gör oss attraktiva. Våra kulturmiljöer och vår natur. Vi måste se till att spara och lyfta fram så mycket som möjligt av dessa element när tätorterna utvecklas.
- Försöksboende för ny teknik och klimatsmart boende.
- Spektakulära byggnader, våga tänka nytt arkitektoniskt.
- TTT Tierp Turning Torso - dvs bygg spektakulära byggnader.
- Bygg högt.
- Kustnära boende.
- Bygg boende så de får gångavstånd till service och tåg. Dvs bygg bort behovet av biltrafik.
- Tierps kommun ska bli Sveriges Florida. Här åldras man skönt innan man blir för gammal.
- Marknära boende för äldre.
- Äldreboende för bilintresserade vid Tierps arena.
- Serviceboende i naturmiljö.
- Planera för äldreboenden i alla kommunens orter så att man kan få bo kvar på sin hemort även när man inte kan bo själv. Ha fotvårdare, frisörer och annan servicepersonal som åker runt mellan alla boenden. Ha gemensamma utrymmen för att äta, små lägenheter/rum med på sin höjd kokvrå, kök behövs inte. Ha aktiviteter som allsång/trubadur, filmvisning, föreläsningar.
- Boende för äldre: få hjälp och tillsyn men samtidigt ha eget rum med kokmöjligheter, lunchrum och få träffa andra. Nu sitter vi i våra lägenheter, svårt komma ut och handla, oftast många trappor att gå, så mycket vi skulle behöva få hjälp med. Varför kan det inte byggas hus för oss äldre som kan klara mycket själva men ändå behöver få lättnad med det vardagliga. Skulle det inte bli billigare i längden att vi fick den bostad och omvårdnad vi behöver i stället för att vi skall vara beroende av hemhjälp för vissa saker samtidigt som det finns mycket som inte anses behövas men man inte klarar av själv.
- Förskola i samma hus som ålderdomshem, så de äldre får höra barnskratt om dagarna.
- Trygghetsboenden/mellanboenden.
- Fler vård- och omsorgsboende i tätorten Tierp.
- Boenden som ger möjligheter att inte behöva blanda gamla och unga. (60-åringar med 90-åringar).
- Utveckla landsbygden och bygg bostäder vid t ex det natursköna Ängsskärområdet.

- Ordna tomter för byggande i Vendel.
- Lägg huset för flyktingbarnen i Karlholm istället, här finns plats och vi behöver arbetstillfällena.
- Tobo-Örbyhus sammanväxt. Tobo har växt ut mot järnvägsstationen.
- Det föreligger ett stort behov av hyresrätter (radhus) i Mehedeby. Många änkor i mycket hög ålder tvingas kvar i sina stora hus, då det inte finns tillgång till hyresrätter. Detsamma gäller för ungdom som vill bo kvar i Mehedeby.
- Bygga fler hus vid Tämnaaren.
- Fler lägenheter i Tobo-Örbyhus.
- Fler små lägenheter i Hållnäs.
- Tillgång på villatomter, bl a i Örbyhus, Vendel och Tierp.
- Utveckla landsbygden och bygg bostäder nära Ängsskärområdet (som har nära till arbetsplatser som Forsmark och det planerade djuplagret).
- Bygg hus längs med Tämnaån, hus med egen brygga.
- Bygg längs Dalälven, Tämnaån och havslinjen.
- Vid nybyggen planera för stall.
- Bostäder i silon.
- Förskolor, skolor, ålderdomshems planeras i utkant av tätorter alternativt med en grön kil för närhet till naturområden.
- Skolorna ska ligga nära naturen.
- Fler hyresrätter i låghus med uteplatser.
- Renovera hyreslägenheterna för att öka attraktiviteten.
- Bygg fler ettor och tvåor för ungdomar. Se över Tierpsbyggens ägardirektiv så att ungdomar får lättare att hyra utan fast eller säker inkomst.
- Bygg tre höga passivhus i Örbyhus.
- Billiga bostäder, ska finnas kök och toalett och säng.
- Fler egnahems-tomter.
- Studentbostäder.
- Elevhem.
- Bygga mer lägenheter.
- Mer handikapp- och barnanpassat.
- Bygga energieffektiva bostäder.
- Ny stadsplan.
- Varje bostadsområde ska ha anknötning till grönområde.

Infrastruktur, resor och transporter

Allmänt

- Lägre priser på kollektivtrafiken.
- Fri kollektivtrafik för utökat boende på landsbygden (dvs ej förtätning av köpingen).
- Fri kollektivtrafik för äldre och skolungdom.
- Gratis kollektivtrafik för ungdomar.
- Gratis färdtjänst.
- Busskort som gäller hela dygnet för barn/ungdomar.
- Alla ungdomar får ett årskort för att kunna åka i kommunen och till angränsande kommuner.
- Gångvägar.
- Helst ett bilfritt centrum i Tierp med en gågata där man inte heller cyklar utan leder cykeln.

Tåg

- Fler platser på tågen, fler tågset.
- Väntsal vid stationen.
- Att dra om rälsen från Uppsala till Vendel till Söderfors och Gävle station.
- Bättre koordination mellan buss och tåg.

Buss

- Bättre kommunikationer från tåget.
- Anropstrafik på glesbygden.
- Expressavgångar i kollektivtrafiken.
- Skaffa miljövänlig ”minibuss” som kör inom hela kommunen och inom tätorten, t ex till sjukhus, centrum, affärer, badplatser, arenan m m.
- Bussturer till Trollsjön på sommaren.
- Bättre busstider på kvällarna.
- Fler busshållsplatser.
- Skolskjutsar som går mer raka vägen.
- Kunna ta sig till frilutsområden även utan bil.
- Påverka UL och kollektivtrafiknämnden att ta bort bussbytet i Björklinge och låta 514 gå direkt till Uppsala och gärna förlänga den till Ackis och Ulltuna. Det skulle ge helt nya möjligheter för många att ta sig till skolor, arbeten och sjukhus och det skulle bli mer attraktivt att bo i södra delen av kommunen där upptåget ej går.

- Lokalbuss i Tierp, speciellt viktigt med tanke på att orten växer. Tur runt sjukhus, affärer, återvinning, tågstation etc.

Cykel

- Bygg cykelnät i hela kommunen.
- Dra cykelleder i skogen istället för längs med fula stora vägar.
- Gång/cykelvägar, trottoarer i Karlholm mellan vattentornet och Holmsångersvägen.
- Cykelvägar mellan centralorten och Strömsberg, Kyrkbyn, Månkarbo, Söderfors etc.
- Gång och cykelväg till Örbyhus slott.
- Finns inga cykelvägar eller trottoarer i Vendel/Örbyhus – åtgärda.

Bil

- Ta bort farlig korsning vid Lidl.
- Fler rondeller på landsbygden för att underlätta för trafiken.
- Asfaltera fler grusvägar. Laga potthålen i vägarna.
- Dra om vissa vägar så de blir rakare - förbättrar infrastrukturen.
- Farthinder på riksvägen (Mehedeby).
- Farthinder i Örbyhus.
- Mer parkeringsplatser i Tierp.
- Parkeringshus nära tåget.
- Flera rondeller på landsbygden – underlättar trafiken, säkrare.

Flyg

- Flygraka i Vendel.
- Bygg en flygplats.

Digital infrastruktur

- Bra fibernät till vettigt pris.
- Snabbt bredband.
- Fibernät på hela Hållnåshalvön.
- Fritt wifi i Örbyhus.

Infrastruktur för miljön

- Hängbanebaserat förarlöst kommunikationssystem som knyter samman alla små och stora orter. Det ska vara billigt och gå dygnet runt.
- Spårtaxi i hela kommunen.
- Linbana mellan Örbyhus och Vendel, istället för buss.

- Fortsätt att bygg ut cykelvägarna. Hur ska man kunna cykla eller gå till XL-bygg? Ligger inte långt från köpingen men som det är nu verkar det som om man måste åka bil dit. Är det meningen?
- Cykel på tåg - gratis.
- Nätbokning av vissa bussturer.
- Kunna åka kollektivt var man än bor i kommunen. Gratis kollektivtrafik.
- System med matarbussar från omkringliggande landsbygd till de stora busslinjerna (för att minska behovet av bil i glesbygd och parkeringar i Tierp).
- Sätt upp mål att alla som bor i kommunen ska kunna åka kollektivt.

LIVSARENAN

AFFÄRSARENAN

Utbildning och arbete

- Praktikplatser för t ex ungdomar som slutat skolan, för funktionshindrade.
- Utbildning på alla nivåer, viktigt att det finns distansutbildningar på högskole- och universitetsnivå – bygg ut ett lärcentrum.
- Ändra självbilden för att leda in i högre utbildning. Bra förebilder, praovecka i årskurs nio. Framtidsvecka i skolan. Kan behöva flytta fokus från studier till praktik/prao för att öppna upp världen och bryta skoltrötthet.
- Förbättra studie- och yrkesvägledningen.
- Mycket kontakter med näringslivet i utbildningen, ger att det blir lättare att få sommarjobb och praktik.
- Man borde få prao i skolan.
- Det finns inte så många jobb eller jobb med bra lön – åtgärda.
- Gymnasieskolan har fler program, t ex estetiskt program med flera inriktningar.
- Inga ungdomar går arbetslösa, direkt efter gymnasieskolan får man en praktikplats och hjälp att hitta arbete.
- Meningsfull sysselsättning för de som inte kan delta på den reguljära arbetsmarknaden.
- Riktigt idrottsgymnasium, kräver också nya arenor.
- Filial till högskolor/universitet, eget campus.
- Skoleleverna ska få åka på studiebesök i staden.
- Bra möjligheter till gymnasiestudier i kommunen.
- Hjälp till 60% att anställa ungdomar.
- Lärlingsutbildningar till de som har det svårare i skolan.

- Förbättra samarbetet mellan arbetsförmedling, studie- och yrkesvägledning och skola.

Skolor och förskolor

- Där förskolor och fritids är proppfulla, lös problemet akut med baracker!
- Fler ”ur och skur”-förskolor.
- Mindre barngrupper i förskolan och fler lärare/förskollärare.
- Anpassa lokalerna till antalet barn och till lärarna.
- Utveckla kulturskolan så det blir en del av den ordinarie skolan.
- Nära kontakt mellan elever och lärare i skolan.
- Lärarna ska vara utbildade för att kunna möta personer med olika diagnoser t ex ADHD.
- Mindre barngrupper på förskolan.
- Större golvyta per barn på förskolan.
- Mindre skolklasser.
- Att ha skolor med de resurser som krävs för att fånga varje barn.
- En skolvärdinna som har hand om konfliktlösning, som finns bland eleverna, som kan göra administrativt arbete åt lärarna mm.
- Läsa läxor i skolan - schemalagt.
- Läxtiden ska ingå i skoldagen.
- En timmes längre skoldag mot att man inte fick några läxor.
- Flerspråkig personal i förskola.
- Förskola och skola jobbar med estetiska lärprocesser.
- Mer roliga saker på skolgården, klätterställning m m.
- Skolan ska ha lekkoja, cirkustält, rutschkana, gungor, ett högt hus, en leksaksvirvel, fotbollsplan och hockeyrink.
- Skolgårdar med klätterställningar, äventyrsbanor, nätgunga.
- Större skola i Vendel.
- Efterrätt på förskolan.
- Skoluniform
- Fräscha toaletter på skolorna.
- Att man ska kunna sova över på skolan om man har långt hem.
- Idrottstimme varje dag i skolan.
- Snabba åtgärder mot mobbing.
- Senare skolstart på morgonen.

- Flextider i skolan så man kan börja senare och sluta senare.
- Ipads och datorer till skoleleverna.
- Godisautomat på högstadiet .
- Om man kommer från ett annat land ska man först gå på en speciell skola så att man kan lite svenska innan man börjar i en ”vanlig” och det tycker jag för att jag kommer ifrån ett annat land. Mina syskon gjorde det och det var bra.
- Få arbetskläder i skolan (gymnasiet).
- Kommunen betalar för klassresa en gång per årskurs.
- Mer extrahjälp till elever som behöver det.
- Konstgräs på alla skolor.
- Lekrum på skolan.
- Fler språkvalsmöjligheter.
- Egen kock på varje skola.
- Bättre miljö på skolan (Örbyhus), mer färg på väggarna).
- Laga egen mat på förskolor och skolor.
- Soc. och BUP måste utvecklas, vara på plats och bli mer nåbara (naturlig kontakt med skolorna!).
- Arbeta aktivt i skolan med frågor som rasism och sexism.
- Ordna barnomsorgen så det fungerar med kvälls- och natt-tillsyn av barnen.

Omsorg och vård

- Förbättrad rehabilitering och uppföljning.
- Vårdcentrum i Örbyhus.
- Seniorgym för ett frisk åldrande. Ev ambulerande träning för att nå fler invånare.
- Mobil läkare inom hemsjukvården skulle spara mycket.
- Mobil vård i kransdelarna.
- Läkare som uppsöker.
- Sjukvård med specialiter så vi slipper resa till större städer.
- Senior-/äldreboende med Danmark som förebild med vin, kvinnor/män och sång på äldre dar.
- Sänk åldergränsen för äldre som vill äta på våra kommunala matsalar (äldreboenden och skolor). Idag är den 75 år.
- Färre ansikten ska möta äldre i vården.

- Färre personal per kund ger trygghet (äldre).
- Blanda inte för många diagnoser på våra äldreboenden. Behövs personal med rätt kompetens.
- Ge oss tillbaka distriktssköterskan så slipper vi åka - biltrafiken måste minska.
- Äldreboende för finsktalande och arabisktalande.
- Flerspråkig personal i äldrevård.
- Specialinriktade äldreboenden utifrån diagnos/sjukdomstillstånd. Små avdelningar med "egen" personal.
- Anhörigcentrum för alla åldrar, öppet dygnet runt.
- Terapihundar/vårdhund i alla verksamhet.
- Äldreboenden med husdjur.
- Stöd barn till funktionshindrade.
- Utökade träffpunktsverksamheter.
- Ett hem för psykiskt sjuka.
- Hem för hemlösa.
- Bättre och större flyktingmottagningar.

LIVSARENAN

AFFÄRSARENAN

Fritid, kultur och äventyr

Allmänt

- Tänk bad och äventyr. Utveckla baden.
- Underlätta för spontanidrott. Bygg motionsspår, utegym etc.
- Kompisleder enligt Sälens modell. Det handlar om cykelvägar, gångvägar, ridväg, löpväg, skidspår etc och alla dessa samsas på samma väg. Det förutsätter att vägen byggs på rätt sätt, en asfaltsdel och en grusdel vid sidan om.
- Ha fritidsgården öppen alla veckodagar (helst varje fredag).
- Fler aktiviteter för pensionärerna och ungdomarna tillsammans.
- Gratis fritidsverksamhet för barn och ungdomar.
- Aktiviteter för barn och ungdomar som inte kräver god ekonomi.
- Allaktivitetshus – Kulturhus.
- Centrum som kan locka ungdomar mellan 14-18 till handledda aktiviteter, videospel/sport/umgänge.
- Alla människor i kommunen ska komma i kontakt med kultur många gånger i veckan, som utövare, som betraktare, eller/och som finansiärer.

Lek

- Ytor för spontanlek.
- Större lekplatser.
- Lekplats i norra Mehedeby.
- Fler lekparker i centrala Tierp.

Natur

- Vandrarleder längs Tämnrån.
- Leder längs Dalälven.

Djur

- Hundlekplats för träning och kursverksamhet.
- 4H-gård som alltid är öppen.
- Bygga djurpark.

Kultur

- Kulturhus med dans och musik.
- Mopedmuseum
- Gratis kulturskola (finns i t ex Älvkarleby kommun, lockar en annan grupp av elever.
- Bygg små scener här och där som folk får uppträda på.
- Kulturellt centrum - med olika aktiviteter bl a välutrustad inspelningsstudio.

Sport och träning

- Gamla tennisbanan (i Örbyhus) görs om till parkour- och skateboardbanor.
- Rusta tennisbannan (i Örbyhus).
- På isrinken är det på sommaren en agilitybana.
- Stall och ridhus i Örbyhus.
- Parkourbana
- Ridskola
- Skate-bana
- Crossbana
- e-sportarena
- Bowlinghall
- Pingisbord
- Studsmattor i idrottshall.
- Klättervägg i Tierp.
- Nya omklädningsrum vid Vegavallen.

- Militärhinderbana utomhus som är till för alla.
- Läktare i Örbyhus idrottshall.
- Klätterställning i lekparken.
- Motorskola
- Fotbollsskola
- Värme under konstgräsplanen.
- Konstgräs i Karlholm och Skärplinge.
- Skateboardpark i Söderfors.
- Gym och ishall i Karlholm.
- Satsa pengar på skidor.
- Högre skidbacke.
- Ridskola i Skärplinge.
- Cross- och skatebana i Månkarbo.
- Fler kampsportlokaler.
- Biljardlokal
- Tennisbana
- Fler maskinhallar.
- Ett gym för generationsgymnastik.
- Gratis gym.
- Hinderbana typ parkour vid hästhagen (Söderfors).
- Boulebana med toalett i närheten (för de äldre).
- På orterna behövs fotbollslag i varje åldersgrupp, problem framförallt på tjejsidan idag.
- Utnyttja att det är mest snösäkert här i Uppland - satsa på skidspåren.
- Örbyhus: sammanhållet idrottsområde vid bad/sporthallen med en skate-/parkourbana.

Bad

- Vattenpark
- Äventyrsbad
- Ordna simskola.
- Större bad i Örbyhus.
- Badhus i Vendel.
- Gratis bad i badhuset.
- Badhus med utomhusbassänger.

- Pool på skolgården.
- Fixa bättre badställen.
- Bad med vattenrutschkana.

Spel och nöje

- Nöjesparker
- Nöjespark i Örbyhus (fanns förr i tiden, återupprätta).
- Lasergame
- Spelhall
- Paintbollarena
- Spelcentrum
- ”Dreamhack”, en samlingsplats för spelare.
- Ordna ”sommarskoj” på idrottsplatsen i Söderfors.
- Vid ängen vid murklan ett rekreationsområde med lekplats för barn och seniorer.

Företagsamhet - god värdkommun

- Skapa en tjänst inom kommunen som har till uppgift att jobba med och mot företagare med utvecklingsfrågor, etableringsfrågor, länk mellan företag och t ex Almi m fl.
- Företagarlots el dyl.
- Landsbygds- och näringslivsenhet på kommunen.
- Kommunal samordnare med uppdrag att samordna verksamheter, t ex knyta kontakter mellan företag och föreningar, hjälpa till med EU-bidrag och alternativa finansieringar, hjälp att utveckla sig själva etc.
- Företagarna märks för dåligt, vi behöver lyfta fram dem mer.
- Satsa på att på hit ”dragare”, dvs företag som i sig gör att fler företagare etablerar sig.
- Kommunen behöver aktivt gå in som stöd för nya ensamma entreprenörer.
- Blanketthjälp
- Utveckla stödet från inspektörerna, så att de förutom inspekterar även hjälper till.
- Smidigare vägar för företagare, rätt vägledning och även smidigare i kontakter med andra myndigheter som Länsstyrelsen.
- Matchmaking - stöd för att lätt komma igång när det finns innovationer och idéer.

- Fler entreprenörer, hjälp från kommunen med tips och idéer om vad som kan vara intressant att satsa på.
- Uppmuntra entreprenörskap. Hitta nischer.
- Att skapa en kultur av entreprenörskap - att man från ung ålder är med och engagerar sig i sin bygd.
- Lyft fram ungdomar som lyckas som entreprenörer. Positiva exempel.
- Jobba med lärlingssystem.
- Validering
- Små butiker behöver ha en närvaro på nätet.
- Utveckla entreprenörer inom gröna näringar.
- Stöd företagande och nyetablering genom att tillhandahålla lokaler och god service vid uppstartsperiod. Stick ut hakan - inte bara vara billigare utan vara bättre.
- Marknadsför tillgänglig industrimark.
- Skapa ett forum för företagare som INTE är klubben för inbördes beundran.
- Möjlighet att hyra in sig på gemensamma kontorsytor för egenföretagare och frilansare.
- Upplevelser och äventyr- upplåt och föreslå mark/etableringar till företag för detta.
- Starta projekt för att få unga och vuxna (företagare, tjänstemän, politiker, privatpersoner) att samarbeta med att genomföra olika idéer.
- Ett Makerspace där traktens uppfinnare kan träffas.
- Tierps kommun är bäst i landet och konkurrenskraftiga med övriga EU länder att söka och få EU pengar. Vår kommun har personal som lotsar, aktivt hjälper föreningar, företag och individer med att ansöka om EU medel, stipendier och fonder samt redovisningen av projekt. Kommunen har en "bank" med aktuella EU bidrag, fonder och stipendier. Där visas även pågående och genomförda projekt som kan inspirera andra föreningar etc. På detta vis kommer pengar kommunens invånare tillgodo utan att kommunen står för dem. De ideella krafterna utnyttjas i projektet när det går igång och får då växlas mot pengar.
- Fler "Karlholmsprojekt". Kommunen som organisation ska ha rollen att stötta upp, stå för gynnande och stabilitet, stöd och råd om t ex tillvägagångssätt – dvs vara oljan i maskineriet. Det handlar inte nödvändigtvis om pengar. Viktigt att man i de olika orterna känner en delaktighet i samhällsutvecklingen.

Planering - företagsetablering

- Kommunen ska erbjuda mark för olika verksamheter (företag och affärsverksamheter).
- Industrimark ska finnas, planerad och klar för nya företag.
- Samla ihop basnäringarna i ett utbud vid E4:an.
- Förbättra kännedomen och marknadsföringen av tomma företagslokaler.
- Gör det lättare för företagen att etablera sig vid E4:an.
- Locka IT-företag och kunskapsföretag att slå sig ned på orten.

Besöksnäring och turism

Allmänt

- En regional turismakademi.
- Kommunen ska kunna agera idégivare för sådana som vill arbeta med turism men inte vet riktigt hur.
- Satsa på kvalitetsturism, inte stirriga påhitt för att locka hit massor av folk.
- Skyltning!
- Gör rastplatser mer inbjudande, led in från E4:an.
- Välkommenskytt i neon vid Örbyhus station.
- Samlat ”alla vet allt” så man vet var man hittar saker och ting.
- Kuststräckan, slätten vallonbruken, matkartan osv – behöver marknadsföras.
- Badbuss till stranden.
- Turistinformation på torget i Skärplinge (genomfartspunkt).
- Fler farthinder på vägen genom Skärplinge - skulle göra att fler upptäcker centrumet.
- Underlätta för föreningslivet som är en viktig aktör, bl a behövs samlingslokaler. Lokaler som är tillgängliga för ett överkomligt pris.
- Vallonbruk i Uppland behöver etablera sig mer i Söderfors – infocenter/tavla och fler guider.
- Ordna så att det finns planerade studiebesök/workshop till förskolor/skolor för att kunna åka till kommunens alla historiska platser.
- Kulturhus i Örbyhus - döpa till Fabriken. Aktiviteter för alla åldrar, teaterkvällar etc.
- Musikcenter
- Fler anslagstavlor på attraktiva platser.

- Kusttåget: det går en banvall mot Strömsberg.
- Hästsportcentrum
- På Vegavallen - spårcentral med möjlighet till omklädningsrum/dusch/bastu.
- Förmedla kunskaper om vår historia, Vendeltid, Örbyhus slott etc. (Viktigt i skolan).

Natur och bad

- Gör vattenstråken tillgängliga, exponera kustremsan mer.
- Kanotleder – rensa upp och bind samman sjöar och vattenleder. Kanotled från Tämnrån till havet.
- Utveckla cykelturismen, t ex längs Dalälven. Dra cykelleder vid åkrar och genom skogar, inte enbart längs de stora vägarna.
- Aktivitetspark i kommunen, t ex ett älghägn.
- Vandringsled utefter Tämnrån.
- Badplats vid Vendelsjön.
- Ett vattenland för barn och vuxna.
- Vendelbadet - äventyrsbad.
- Tak över badet på Rörholmen.
- Man ska kunna paddla kanot från Tämnrån till Karlholm.
- Vikingaled för kanot.
- Arrangera vattenaktiviteter - t ex vattenskidor, långfärdsskridsko och pimpelfiske.
- Charter på Dalälven eller till kusten.
- ”Tuff-tuff”-tåg mellan köpingen och Trollsjön.
- Gör 4H-gård av gammelgården.
- Vid ån finns en central badplats och båtar kan ses flyta förbi.

Kulturevenemang och turistmål

- Vallonvecka
- Vikingavecka
- Vikingaby i Vendel.
- Äventyrsark i vikingaanda.
- Vendeltidsby där levande historia får lära och ge besökarna en rik upplevelse.
- Turistbåtar i skärgården.
- Tierp Arena Icon.
- Fler exempel som allsång vid Griggebo behövs.

- Levandegöra bruken med att låta ungdomar göra "dramaspel" om livet på bruken.
- Vallonbruksbussen. Cirkulerar mellan stationen i Tierp och de olika bruken på bestämda tider. Matställen finns vid bruken.
- Vallonteater i bruken.
- Aktivt kulturliv, teater, ”spoken words”.

Sportevenemang och träning

- Skapa ett ordentligt idrottscentrum.
- Vegavallsspåret – utveckla.
- Utveckla hästsporten.
- Formula off-road i grustaget i Vendel.
- Crossbana
- MMA
- Tractorpulling

Övriga evenemang

- Veteranmarknad
- Gör kommunfester för att få alla orter att komma tillsammans. Olika veckor för olika bygder i kommunen. Bygg vidare på t ex allsång vid Griggebo.
- Utnyttja Gammelgården i Tierp till fester, loppisar, marknader, mässor, spelmansstämmor etc
- Gamingcenter
- E-sportarena
- Anordna ”demolition derby”.
- Tierp arena för fler typer av evenemang, t ex artister.
- Uppliva Örbyhus nöjespark.
- Hållnäs är en rekreationsort med härligt spa, naturupplevelser, hotell och konferensanläggningar etc.
- Beachfest vid Vendelsjön.

Gästnätter/boenden

- Badhotell vid Knyppplan (det gamla stenbrottet görs till en sjö).
- Utveckla bad och camping, dålig standard på stugorna idag.
- Att det finns någonstans där man kan övernatta i Tierp. Det finns tillfällen då vi fått avstå besök p g a att det fattats övernattningsmöjligheter.
- Bygg hotell i Tierp och Hållnäs.

Planering för service och önskad kommersiell service

- Företagstjänster kopplade till trygghetsboenden, t ex fotvård, frisör, café i samma byggnad.
- Lätt tillgång till praktisk hjälp i hemmet.
- Ha servicepersonal (fotvårdare, frisörer etc) som åker runt mellan boendena.
- Bättre utlämningsställen för paket.
- Ett café vid järnvägsstationer kanske någon form av bemanning för att undvika att det blir ett tillhåll för bråkstakare.
- Se till att få hit butiker och restauranger: McDonalds, Subway, klädkedjor, ICA Maxi, IKEA, fritidsbutik m fl.
- Livsmedelsaffärer, kiosker och caféer på orterna (öppna året om).
- Fler matställen t ex McDonalds, Max, Subway, korvkiosker.
- Flera affärer centralt – men inget köpcentrum.
- Gör innercentrum av Centralgatan.
- Vi behöver ett Ullared.
- Köpcentrum utmed E4:an.
- Bygg hotell.
- Centrum för lokalproducerat.
- Kanaler för lokal matproduktion och distribution.
- Lördagsmarknader för grönsaker, frukt, växter, smycken/hantverk.
- Arrangera bondens marknad.
- Tierp är det småskaliga, ekologiska, miljövänliga centrat. Här finns små butiker där småföretagare säljer sina alster och produkter. Här finns ett annorlunda utbud än storstadens storskalighet. Det gör att Gävle och Uppsalabor shopper i Tierp. Kring Tierp finns gårdsbutiker med närodlat.
- Gå över till att inhandla lokala varor i så stor tappning som möjligt, försöka bli en ekokommun, köper vi lokal mjölk/kött etc från våra lokala bönder, så lägger inte de ned, jobb stannar i kommun etc (varje bonde ger minst 5 personer arbete, mejeri, veterinär, slaktare etc). Kanske fler skulle våga starta upp egna företag o leverera matvaror.

Demokrati och utveckling generellt

- Politiker som regelbundet är ute i samhället och på arbetsplatserna.
- Gör upp åtgärdsplaner med tydliga mål om vad som ska nås årligen.
- Fler tar ställning för kommunen och hjälps åt att göra något.
- Utbildningsinsatser för tjänstemän, politiker i demokrati och vilka lagar kommunen styrs av och hur de ska tolkas, det verkar tyvärr vara så och så med det.
- Högutbildade måste bo kvar/flytta hit, så att kreativitet och innovationer gör att vi får mer fritid.
- Mark ska inte säljas som skett med Karlitområdet, utan kommunen ska se till att marken förvaltas för framtiden och för normala ändamål. Fokuseringen ska inte vara på turism utan på de fastboende och på utvecklingen av industri, industrins möjligheter och på landsbygden.
- Höja skatten - men pengarna ska gå till rätt saker (o inte dyra konstverk).
- Öka delaktigheten genom att förbättra medborgardialogen.
- Säkerställa god medborgardialog och skapa system för hur stötta lokala initiativ. Om kommunen har långsiktigt perspektiv görs inga misstag som inte kan göras ogjorda... Man ska inte behöva klubba igenom beslut av rädsla för att medborgare bara klagar.
- Politiken har en mer nära kontakt med alla som lever här. Ett årligt ”Samtal” typ utvecklingssamtal för att höra vad som behövs och önskemål. Inkludera även barnen i dialogen.
- Ett ännu större medinflytande tror jag åstadkommer ett ökat inflöde av idéer, som är kraftfulla förändringsfaktorer.
- Barnen ska få vara med och bestämma mer.
- Beslutande folkomröstningar.
- Tierpsandan innebär god kvalitet och ett sätt att arbeta med delaktighet.
- Ha med miljö- och rättviseperspektiv i alla utvecklingsområden och beslut.
- Decentralisera kommunen.
- Alla upplevs lika i människovärde och respekten för den enskilde går före allt regelverk och allt lagtänkande.
- Mål 100% nöjda invånare

Kommunen som arbetsgivare

- Attraktiv arbetsgivare: Flexibla lösningar krävs för att kunna rekrytera personal till kommunen.
- Samordning med samåkning och bilpool kan lösa pendlingsproblematiken.
- Kommunen tar hand om och kompetensutvecklar sin personal.
- Kommunen behöver värna mer om och värdera sina anställda.
- Bättre kunskap och bättre verklighetsuppfattning behövs bland ledande politiker. Lyssna till personalen som arbetar i verksamheterna.
- Ta reda på vad folk tycker på olika arbetsplatser och lyssna på dem. Ofta finns bra idéer som inte tas tillvara.
- Gå ut mer med att det finns chans att prova semestertjänst som lärare i Tierps kommun.

Idékoncept från medborgare

I samband med dialoger kom det in två mer omfattande idéer för utveckling. De redovisas här:

Utveckling av området vid Tämnrån i Tierps köping

Idé Carin Lindau

Förslaget omfattar banvallen längs Tämnrån i Tierp, samt stig längs åkanten. Utveckla området efter temat: Natur, frisk luft, rörelse, lättillgänglighet.

Förslag

Parkliknande skog nära spången, rensa och ta bort sly, lyft fram naturen
Spången är toppen kommer ner till ån och bron. Spången behöver rustas upp, några murkna brädor. Gör den då handikappanpassad. Se bron i Söderfors.

Dammar strax söder om stigen till bron. Plantera mer vid dammarna, många fåglar.

Bryggor (flera stycken) längs ån där ängarna är öppna så det blir sol dygnet runt.

Bron behöver rustas. Hänger i vajrar.

Stig precis längs ån. Sköts idag av en privatperson. Kan det organiseras på annat mer långsiktigt sätt?

Bryggan nedanför handelscentrum behöver ses över. Där är det som en grillplats också. Gör en bro som spången längs med ån, så man kommer ut med rullstol en bit längs ån.

Lysa upp på kvällarna, speciellt silon (med ljusspel) som kan fungera som ett landmärke för området.

Idag om man går runt till andra sidan blir det en lång gångväg via Gillbergavägen. Lägga en bro över vid tilltänkta grillplatsen (nedanför hantverkscentrum) så rundan inte blir för lång

Toaletter och parkering nedanför hantverkscentrum.

Sommartid kan ån vara ett komplement till Trollsjön för ungdomar kvällstid. Tryggare för föräldrarna att ha dem närmare bebyggelse.

Namnge området!

Se till att det finns:

Bänkar och fikabord

Några soptunnor

Ordna med rastgårdar för hundarna, samt fast agilitybana med cementrör.

Lämplig plats i området nära hantverkscentrum och silon.

Utegyms

Kanotuthyrning

Behöver lösas:

Saknas idag vem städar

Rensa bort skrot ur diken.

Ytor här som används som uppstjälplning kan flyttas bort.

Utveckla en ny bostadsdel vid Tierps köping alternativt vid Tobo/Örbyhus

Idé Berndt Cederblad

Vision att utöka antalet invånare med 5 tusen i Tierps köping. Eventuellt kan området också placeras söder om Tierp nära Tobo eller Örbyhus. 5000 nya invånare varav 3 000 studenter, i höghus (20 + 4 st). Arton våningar höga, bra kvalitet miljövänligt och framförallt energivänlig del. Husens storlek 20x40meter. Husen placeras i en ellips med ca 20 meters avstånd mellan husen för att säkerställa ljusinsläpp i alla lägenheter. I husens bottenplan finns restauranger, pubar, serviceföretagare te x massörer, kurslokaler. Fyra av husen är servicehus. I dessa inryms polis, brandkår, närvård och kommunal verksamhet.

Innan för höghusen möjliggörs

- låg bebyggelse med förskola och skola
- grönytor, koloniträdgårdar, fruktträd, simbassäng, lekplatser m m
- mark för idrottsplatser, läktare, omklädningsrum etc.

Utanför höghusen elljusspår i form av "kompis"-vägar

Miljö- och energilösningar:

Vattenreservoar för regnvatten på taken

Bergvärme för uppvärmning

Solceller på husen

Fliseldningspanncentral

Området har egen reningsanläggning av vattnet

Intern bussförbindelse i ringlinje, eldriven

Underjordisk transit för transporter och varuleveranser.

Man kan ha många av husen som kommunala för att ha styrning på dem. Cederblad har en speciell plan för finansiering av studentbostäderna (patentidé).

De fyra servicehusen har bostadsrätter ovanpå- ger en bra finansiering i början.

Viktigt med säkerhet. När det gäller brandskydd, även här patentidé.

**TIERPS
KOMMUN**

Tierps kommun
Centralgatan 7
815 80 Tierp
0293-21 80 00
www.tierp.se
kommunstyrelsen@tierp.se